ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΕΝ ΑΛΥΖΙΑ

Ἡ ἐφετινὴ ἐνταῦθα ἀνασκαφὴ τοῦ κατὰ τὸν λιμένα τοῦ Ἡρακλέους ἡρῴου ἐπερατώθη πρὸ ὀλίγου. Τὸ ἔργον δὲν ὑπῆρξεν εὔκολον ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐπικρατήσασαν κακοκαιρίαν ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς μονίμους φυσικὰς δυσχερείας τοῦ τόπου. Ἐπειδὴ τὸ ἐρείπιον ἀπέχει 20 περίπου μέτρα ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἥτις ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος ὑψώθη, ὡς πανταχοῦ κατὰ τὴν Μεσόγειον, τὸ ὑπὸ τῶν παλαιῶν πατούμενον ἔδαφος εὑρίσκεται συχνάκις ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὰ ἐρευνώμενα κτίσματα καὶ οἱ λίθοι κατακλύζονται εἰς τὸ βάθος ὑπὸ τῶν ὑψηλότερον σήμερον ῥεόντων ὑδάτων. Παρὰ τὰς δυσκολίας ταύτας ἠρευνήθη ὁριστικῶς ἡ πρὸς τὴν θάλασσαν νοτία πλευρὰ τοῦ μνημείου καὶ νέας ἐκερδίσαμεν ἐνδείξεις, ὡς πρὸς τὸ ἀρχιτεκτονικὸν μέρος.

Ἡ προπέρυσι γενομένη ἀνασκαφὴ τῆς ἑταιρείας κατέδειξεν, ὅτι ὁ παρὰ τὸν Ἡράκλειον λιμένα τῆς Ἀλυζίας γνωστὸς σωρὸς μαρμάρων δὲν ἀνῆκεν, ὡς ὑπετίθετο εἰς τὸ περίφημον διὰ τὰ ἐκεῖ ἀνατεθέντα ἔργα τοῦ Λυσίππου ἱερὸν τοῦ Ἡρακλέους, ἀλλ' εἰς μέγα ἐπιτάφιον μνημεῖον τοῦ β' μ. Χ· αἰῶνος. Ἀλλ' ὅμως συγχρόνως ὑπεδείχθη τότε, ὅτι ὁ νεώτερος τάφος ἐγένετο δαπάναις τοῦ ἀρχαίου Ἡρακλείου, διότι μερικὰ ἐκ τῶν μαρμάρων παρουσίαζον ὄπισθεν καλλίστην ἰωνικὴν ἐργασίαν τοῦ Δ' αἰῶνος. Λαμπρὸν εὕρημα τῆς ἀνασκαφῆς ὑπῆρξεν ἡ ἀνεύρεσις ὅλων σχεδὸν τῶν συντριμμάτων μαρμαρίνου γωνιαίου ἀρωτηρίου, μεταφερθέντος καὶ συγκροτηθέντος ἐν τῷ Ἐθν. Μουσείῳ. Ὡς πρὸς τὴν ἀναπαράστασιν ὑπέθεσα, ὅτι τὸ μαυσωλεῖον ἦτο ἐν μικρογραφίᾳ παρόμοιον πρὸς τὸ περίφημον μνημεῖον τῆς Ἁλικαρνασσοῦ ἢ ἀκριβέστερον πρὸς τὸ ἐν Ξάνθῳ τῆς Λυκίας μνημεῖον τὸ λεγόμενον τῶν Νηρηΐδων,

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
24/04/2024 13:51:20 EEST - 3.145.23.123

Διὰ τῆς ἐφετινῆς ἀνασκαφῆς ἡ ἀναπαράστασις τροποποιεῖται οὐσιωδῶς. Ἀντὶ τοῦ ὑποτεθέντος ναΐσκου ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ τετραγώνου βάθρου, ὑπῆρχε μόνον ἁπλοῦν στηθαῖον ἐξ ὀρθοστατῶν κοσμούμενον κατὰ τὰς γωνίας δι' ἀκρωτηρίων διέδρων, ὡς τὸ τοῦ 1919. Ἐφέτος εὑρέθη ὑπὸ τὴν ΝΔ γωνίαν τὸ καλύτερον διατηρηθὲν ἀκρωτήριον αὐτῆς, ὡς ἤδη ἀνήγγειλα πρὸς τὴν ἑταιρείαν. Τὸ μέσον ἐκόσμει ἀετὸς κρατῶν διὰ τοῦ ῥάμφους στέφανον καὶ οὕτω, συμφώνως πρὸς τὸ ἐφετινὸν εὕρημα, θὰ συμπληρωθῇ καὶ τὸ χάσμα τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀποκειμένου. Τὸ ὅλον κτίσμα ὡμοίαζε πρὸς μέγαν τετράγωνον βωμὸν μὲ τέσσαρας κάτω βαθμῖδας, καὶ ἰωνικὸν ἄνω θριγκόν, ἐφ' οὗ τὸ στηθαῖον μετὰ τῶν ἀκρωτηρίων. Ἐπιφανῆ κοσμήματα ἦσαν κάτω μὲν γρῦπες κατὰ τὰ 4 ἄκρα τῆς β' βαθμῖδος ἄνω δὲ οἱ ἀετοὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν φυτικῶν συμπλεγμάτων τῆς κορωνίδος.

Ἐξ ἄλλων χωριστῶν εὑρημάτων τῆς ἀνασκαφῆς ἀξιόλογος εἶναι βωμὸς μαρμάρινος στρογγύλος, ὕψ. 0, 43, κοσμούμενος διὰ παγκάρπων καὶ βουκρανίων ἀναγλύπτων. Τὸ σημαντικὸν εἶναι κυλινδρικὴ ὀπὴ (διαμ. 0, 09) διήκουσα ἐκ τῶν ἄνω μέχρι τῆς βάσεως τοῦ βωμοῦ, ἐμφαίνουσα τὴν διὰ ταύτης διαρροὴν τῶν νεκρικῶν χοῶν.

Κ. Α. Ρωμαιος

---

28 6 23

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
24/04/2024 13:51:20 EEST - 3.145.23.123